

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Комитет на регионите

Мониторингов доклад за ЕГТС за 2015 г.

Прилагането на новите програми за териториално сътрудничество

Резюме

**Настоящото резюме е изготвено от Генералния секретариат на КР
отдел Е2, и се основава на изследването „Мониторингов доклад за
ЕГТС за 2015 г. —**

**Прилагането на новите програми за териториално сътрудничество“,
написани от Metis GmbH (Jürgen Pucher и Nicole Hauder).**

Повече информация за Европейския съюз и Комитета на регионите можете да намерите в интернет на следните адреси: <http://www.europa.eu> и <http://www.cor.europa.eu>.

Пълният текст на проучването „Мониторингов доклад за ЕГТС за 2015 г. — Изпълнение на стратегията „Европа 2020“ е достъпен на английски език на адрес:

<http://cor.europa.eu/bg/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

© Европейски съюз, 2016 г.

Възпроизвеждането на части от настоящата публикация е разрешено, при условие че източникът бъде изрично посочен.

РЕЗЮМЕ

Комитетът на регионите публикува редовно мониторингов доклад относно развитието на европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС). В настоящия доклад се анализират последните развития от края на 2014 г. до края на 2015 г. До края на 2015 г. бяха създадени общо 60 ЕГТС, в които участват над 800 национални, местни и регионални органи от 20 държави членки. През декември 2015 г. бяха в процес на създаване други 14 групи, една от които – ЕГТС EUCOR – The European Campus, включваща страна извън ЕС (Швейцария) беше регистрирана в началото на 2016 г.

Изпълнение на национално равнище

Прилагането на изменения регламент за ЕГТС в държавите — членки на ЕС все още е в ход. Към днешна дата КР може да отбележи испанския Кралски декрет 23/2015 от 23 януари, публикуван в брой 27 на националния Държавен вестник от 31 януари. Освен това изменените унгарски и словашки разпоредби влязоха в сила съответно на 20 декември 2014 г. и 1 март 2015 г. Във федерална Австрия провинциите Бургенланд, Каринтия, Залцбург и Тирол измениха своите законодателства в съответствие с преразгледания регламент за ЕГТС между октомври 2014 г. и февруари 2015 г. В Люксембург беше извършена проверка, за да се установи дали действащото законодателство трябва да бъде изменено. Съответните компетентни длъжностни лица стигнаха до извода, че не е необходима промяна. Всички други държави — членки на ЕС, не промениха своите законодателства до края на март 2015 г., а някои от тях (като Люксембург) не установиха необходимост от изменение на действащото законодателство.

Преглед на дейността на ЕГТС през 2015 г.

ЕГТС, създадени след 20 ноември 2014 г.

От края на 2014 г. и края на 2015 г. бяха създадени шест нови ЕГТС. В сравнение с ЕГТС, създадени през предходните две години (8 нови ЕГТС през 2014 г. и 9 през 2013 г.), темпът изглежда остава непроменен през текущия период на наблюдение.

EGTC Tisza представлява важен етап в историята на EGTC, тъй като за пръв път беше включена държава извън ЕС. Групата беше създадена през октомври 2015 г. между област Szabolcs-Szatmár-Bereg и община Kisvarda в Унгария и Закарпатската област в Украйна.

Table 1. *Основна информация за EGTC, създадени в края на 2014 г. и през 2015 г.¹*

#	Наименование	Страни	Дата на основаване
1	European Border Cities European Grouping of Territorial Cooperation Limited Liability (European Border Cities EGTC)	HU, RO	28.10.2014 г.
2	ESPON EGTC – European Node for Territorial Evidence	BE, LU	19.1.2015 г.
3	GECT Pays d'Art et d'Histoire Transfrontalier Les Vallées Catalanes du Tech et du Ter (GECT PAHT Les Vallées Catalanes)	FR,ES	28.1.2015 г.
4	EGTC Rhine Alpine Corridor	DE, IT, NL	27.5.2015 г.
5	MASH European Grouping of Territorial Cooperation (MASH EGTC)	HU, SI	16.6.2015 г.
6	NOVUM	CZ, PL	16.12.2015 г.,
7	Mura Region EGTC	HU, HR	28.5.2015 г.
8	Tisza EGTC Tisza ETT ЄОТС ТИСА	HU, UA	26.10.2015 г.
9	GECT-Autorité de gestion programme INTERREG V A Grande Région	LU, FR	19.10.2015 г.
10	AECT León-Bragança	ES, PT	29.12.2015 г.

¹

Тук не е включена EUCOR – The European Campus между Франция, Германия и Швейцария, създадена през 2016 г.

Развития в ЕГТС: програми и проекти за ЕТС

По отношение на **географските тенденции**, продължава динамичното развитие около Унгария. След като през 2014 г. бяха създадени три нови групи, по време на периода, обхванат от настоящия доклад, бяха създадени две групи, като едната от тях имаше за цел да включи държави, които не членуват в ЕС (Украйна).

Над половината от всички групи съобщиха за успешни **разширявания** през последните две години, за твърди планове или/и интерес към включването на нови партньори. Доминира **типът партньорство** между органи на местната власт: половината от всички групи се състоят от партньори, представляващи местното равнище. Втората по големина група са ЕГТС на регионалните власти, като броят на партньорите варира между два и шест. Новите ЕГТС следват тази тенденция, с три малки местни и две регионални групи. Само Рейнско-Алпийската ЕГТС следва друг модел, по-конкретно транснационално сътрудничество от Северно до Средиземно море.

През 2015 г. беше създадена ЕГТС ESPON с цел изпълнение на програмата за сътрудничество „ESPON 2020“. Главната цел на новата ЕГТС „Рейнско-Алпийски коридор“ е да улеснява и насърчава териториалното сътрудничество между своите членове и да укрепва и координира развитието на мултимодалния Рейнско-Алпийски коридор. ЕГТС NOVUM беше създадена с цел ускоряване, улесняване и насърчаване на полско-германското гранично сътрудничество с оглед укрепване на сближаването. ЕГТС РАНТ – Les Vallées Catalanes — е форум за експериментирание и обсъждане на политики в областта на културата и културното наследство. Другите две нови ЕГТС, създадени в Унгария, имат за цел укрепване на икономическото и социалното сближаване между своите членове и структуриране на сътрудничеството по трансгранични проекти и програми.

Повечето от групите работят с годишен **бюджет**, съставен от членски внос до 50 000 евро. Новите ЕГТС следват предимно тази тенденция. Настоящият агрегиран годишен бюджет на ЕГТС, формиран от членски внос, се оценява на около 33 млн. евро². Само годишните текущи разходи за болницата в Cerdanya възлизат на около 20 милиона евро.

²

12 млн. евро, според отчетеното през 2014 г. + 20 млн. евро от болницата в Cerdanya + 1 милион евро (по оценки) за 2015 г.

Проектите за ЕТС са жизненоважен източник на доходи за практически всички ЕГТС, особено за тези, чиято финансова основа, формирана от членски внос, е слаба. През 2015 г. повечето от вече създадените ЕГТС (преди ноември 2014 г.) потвърдиха наличието на текущи проекти. От 38-те групи, отговорили на въпросника, 23 групи докладваха за текущи проекти за ЕТС, общо 140 проекта. ЕГТС Tirol-Alto Adige-Trentino докладва за значителен брой преки проекти, управлявани и финансирани от ЕГТС. Общо 15 ЕГТС сигнализираха за пречки при изпълнението на проектите.

Само в 8 от 12 отговора се съдържа заявен интерес към използването на **средства от ЕС** различни от финансирането на ЕТС по линия на ЕФРР. Конкретните фондове не винаги се упоменават, но се посочват: Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), Кохезионният фонд, Европейският социален фонд (ЕСФ), Механизмът за свързване на Европа и програмата LIFE+. Около една четвърт от групите, които са отговорили на въпросника, обмислят разгръщането на **нови инструменти**, например воденото от общностите местно развитие (ВОМР), интегрираните териториални инвестиции (ИТИ) и съвместния план за действие. Пет ЕГТС заявиха, че вече прилагат стратегии за интелигентна специализация (S3).

Люксембургското председателство предложи нов инструмент за насърчаване на трансграничното сътрудничество, състоящ се от „Европейска конвенция“, позволяваща правни изключения и дерогации, които ще дадат възможност за осъществяването на трансгранични проекти. Десет от 42-те групи, изпълняват или проявяват интерес към такива проекти.

ЕГТС в процес на създаване

Съгласно списъка, изготвен от Комитета на регионите, и като се добави ЕГТС Alpine Pearls, към края на 2015 г. в процес на създаване бяха 14 ЕГТС. Четирите групи ESPON, Mash, Рейнско-Алпийски коридор и Novum, създадени през 2014 г., започнаха да функционират. ЕГТС Eurocidade Valença do Minho — Tui (между Португалия и Испания) и Medgidia — Силистра (между Румъния и България), все още са в процес на одобрение. Ситуацията остава непроменена в сравнение с докладите за последните две години. ЕГТС EUCOR – The European Campus, която включва Швейцария, ще бъде първият трансграничен кампус и ще включва органи от държави извън ЕС³.

³

ЕГТС EUCOR беше регистрирана през първите месеци на 2016 г. след изготвянето на настоящия доклад.

ЕГТС Cittaslow и Alto Adriatico/Severni Jadran/Sjeverni Jadran са новите участници в раздела „ЕГТС в процес на подготовка“. През 2014 г. беше предложено създаването на ЕГТС между Сен Мартен и Синт Мартен. Това би била първата ЕГТС между най-отдалечени страни и територии (ОСТ).
